

УДК 346.52:346.2

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.16>**Ярослав Петруненко,***канд. юрид. наук, доцент,**доцент кафедри господарського права і процесу**Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРАКТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ

У статті охарактеризовано договір контрактації сільськогосподарської продукції як один із господарсько-правових засобів забезпечення ефективного використання державних коштів. Визначено особливості суб'єктного складу договору, його предмет; проведено аналіз інших елементів змісту договору контрактації сільськогосподарської продукції. На підставі проведеного аналізу розроблено практичні рекомендації з удосконалення господарсько-правового регулювання в досліджуваній сфері.

Ключові слова: контрактація, сільськогосподарська продукція, договір, господарсько-правовий засіб, державні кошти, ефективне використання.

Постановка проблеми. Контрактація сільськогосподарської продукції являє собою особливий вид розміщення державного замовлення та здійснення публічних закупівель. Під час укладення договорів контрактації мається на меті задоволення суспільних і державних потреб у сільськогосподарській продукції, здійснення її закупівлі для подальшої переробки або заготівлі. Однак, на відміну від процедури публічних закупівель, договір контрактації укладається щодо сільськогосподарської продукції, яка має бути поставлена (вирощена, вироблена) у майбутньому, тобто на момент укладення договору вона фактично відсутня. При цьому необхідно зауважити, що контрактація сільськогосподарської продукції являє собою дієвий господарсько-правовий засіб забезпечення ефективного використання державних коштів, її вплив саме в цьому аспекті й роль і значення у забезпеченні ефективного використання державних коштів важко переоцінити. Тому наявна увага науковців до цієї договірної конструкції є цілком виправданою, а виявлення слабких місць і проблемних аспектів її застосування з наступним обґрунтуванням пропозицій щодо її удосконалення, з огляду на вищезазначене, видається актуальним і необхідним.

Деякі питання вдосконалення правового регулювання господарської діяльності досліджували в працях такі науковці, як О.В. Безух, В.С. Белих, О.М. Вінник,

О.П. Віхров, Є.П. Губін, В.В. Добровольська, Д.О. Жмуліна, Д.В. Задихайло, Т.А. Лавренюк, Т.А. Латковська, О.Е. Лілемея, Д.В. Лічак, В.К. Малолітнева, В.К. Мамутов, В.С. Мілаш, В.М. Пашков, Д.А. Петров, О.П. Подцерковний, В.В. Поєдинок, В.Ф. Попондопуло, Г.В. Смолин, В.А. Устименко, О.Г. Хрімлі, В.В. Чайковська, Р.І. Шабанов, В.В. Шпаков, В.С. Щербина, О.Х. Юлдашев, І.М. Ямкова та ін. Питання правового регулювання контрактації сільськогосподарської продукції не є новими, їх досліджували такі науковці, як В.М. Батурич, С.М. Братусь, Х.А. Гайдаржи, М.С. Ліпецкер, Х.М. Марич, А.С. Проценко, М.М. Семеган, А.М. Статівка, Р.О. Халфіна, О.А. Швець, З.І. Шкундін та ін. Однак сьогодні відсутні комплексні наукові роботи з дослідження ролі й значення контрактації сільськогосподарської продукції в забезпеченні ефективного використання державних коштів, що вказує на важливість вивчення цієї проблематики й зумовлює інтерес автора до цієї теми.

Метою статті є здійснення аналізу особливостей договору контрактації сільськогосподарської продукції, з огляду на роль і значення цього інституту в забезпеченні ефективного використання державних коштів, а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення господарського законодавства в цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Поняття й види засобів забезпечення ефективного використання державних коштів (із виокремленням із них *прямих*, серед яких є контракти сільськогосподарської продукції), їх характеристика та системний аналіз у контексті галузевих ознак господарського права з наступним обґрунтуванням висновку про господарсько-правову природу цих засобів висвітлено в наукових розвідках [1, с. 85–90]. Контракція сільськогосподарської продукції становить особливий предмет господарсько-правового та господарсько-договірного регулювання, внаслідок чого виникає необхідність у системному дослідженні його правової природи, особливостей і значення для забезпечення ефективного використання державних коштів. Загальнотеоретичні й господарсько-правові основи механізму контракти раніше вже розглядалися автором [2, с. 129–137], тож представлена стаття являє собою логічне продовження вивчення цієї проблематики.

Згідно з ч. 1 ст. 272 Господарського кодексу (далі – ГК) України [3], державна закупівля сільськогосподарської продукції здійснюється за договорами контракти, які укладаються на основі державних замовлень на поставку державі сільськогосподарської продукції. Положенням ч. 2 цієї ж статті [3] зазначається, що за договором контракти виробник сільськогосподарської продукції (*виробник*) зобов'язується передати заготівельному (закупівельному) або переробному підприємству чи організації (*контрактанту*) вироблену ним продукцію у строки, кількості, асортименті, що передбачені договором, а контрактант зобов'язується сприяти виробникові у виробництві зазначеної продукції, прийняти й оплатити її.

Зі змісту вищевказаної норми випливає, що однією з особливостей цього договору є його суб'єктний склад. Зокрема, *контрактантом* – стороною цього договору, яка виступає від імені держави, є заготівельне (закупівельне) або переробне підприємство чи організація.

Між тим необхідно погодитися з думкою Х.А. Гайдаржи, яка зауважує, що контрактантом можуть бути як держава в особі уповноважених органів – розпорядників державних коштів, так і приватні особи, що бажають скористатися перевагами саме договору контракти, а не стандартними договорами купівлі-продажу сільськогосподарської продукції [4, с. 63]. Ця точка зору виявляється цілком обґрунтованою, однак варто уточнити, що фізичні особи та юридичні особи приватного права можуть виступати стороною договору контракти сільськогосподарської продук-

ції тільки на умовах, визначених у Цивільному кодексі (далі – ЦК) України.

Так, за приписами ст. 713 ЦК України [5], на відміну від приписів ст. 272 ГК України [3], не уточнюється статус контрактанта, тобто цією стороною може виступати будь-яка фізична або юридична особа, оскільки жодних обмежень щодо цього ЦК України [5] не встановлено.

Зовсім по-іншому це питання врегульоване в ст. 272 ГК України [3], зі змісту якої чітко випливає, що контрактантом є державний замовник в особі заготівельного (закупівельного) або переробного підприємства чи організації. Причому, як передбачено ч. 3 ст. 273 ГК України [3], у договорі контракти можуть передбачатися обсяги сільськогосподарської продукції, приймання якої контрактант здійснює безпосередньо у виробника, і продукції, яка доставляється безпосередньо виробником торговельним підприємствам. Решта продукції приймається контрактантом на визначених договором приймальних пунктах, розташованих у межах адміністративного району за місцезнаходженням виробника.

Отже, державний замовник на поставку сільськогосподарської продукції для задоволення потреб держави може призначити безпосереднього виконавця договору з боку контрактанта – переробного або заготівельного (закупівельного) підприємства, приймального пункту, розташованого на певній адміністративно-територіальній одиниці. Іншими словами, державним замовником може виступати орган державної влади, державна установа, організація або інший орган, фінансування діяльності якого здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, але свої зобов'язання за договором контракти він може реалізувати через інших суб'єктів – заготівельні (закупівельні) або переробні підприємства.

У контексті дослідження варто зауважити, що договір контракти сільськогосподарської продукції тільки тоді стає господарсько-правовим засобом забезпечення ефективного використання державних коштів, коли його обов'язковим учасником (контрактантом) є державний замовник, а розрахунки за договором здійснюються з коштів державного бюджету. Саме такими ознаками договір контракти сільськогосподарської продукції наділений відповідно до ГК України [3].

Що стосується іншої сторони договору контракти сільськогосподарської продукції, то нею є виробник відповідної продукції. Причому його форма власності, організаційно-правова форма не уточнені в ст. ст. 272–273

ГК України [3], з чого можна було б зробити висновок, що право на укладення договору контрактації сільськогосподарської продукції має будь-який виробник такої продукції. Однак у законодавстві України містяться певні розбіжності щодо визначення самого поняття «сільськогосподарський товаровиробник». Більше того, зважаючи на те що договір контрактації сільськогосподарської продукції укладається в порядку виконання державного замовлення, то під час визначення вимог до його учасників мають ураховуватися також положення Закону України «Про публічні закупівлі» [6].

За визначенням, наведеним у Податковому кодексі (далі – ПК) України [7], під сільськогосподарським товаровиробником розуміється юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням і виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках і водосховищах) і її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, і здійснює операції з її постачання.

Своєю чергою, Закон України «Про сільськогосподарський перепис» [8] визначає виробників сільськогосподарської продукції як юридичні особи всіх організаційно-правових форм господарювання та їх відокремлені підрозділи, фізичні особи (фізичні особи-підприємці, домогосподарства), які займаються сільськогосподарською діяльністю, передбаченою класифікацією видів економічної діяльності, мають у володінні, користуванні або розпорядженні землі сільськогосподарського призначення чи сільськогосподарських тварин.

Отже, як видно, законодавчі акти як основну ідентифікуючу ознаку сільськогосподарського товаровиробника називають здійснення ним сільськогосподарської діяльності, тобто діяльності, яка визначена такою відповідно до Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТ ЗЕД) [9]. Однак, згідно з положеннями ПК України [7], висувається ще одна вимога до сільськогосподарського товаровиробника – наявність статусу юридичної особи, тоді як Закон України «Про сільськогосподарський перепис» [8] не містить подібного положення. Із цього приводу необхідно уточнити, що визначення поняття сільськогосподарського товаровиробника в ПК України [7] наводиться з метою врегулювання питань щодо його оподаткування. У зв'язку з цим до правовідносин, які виникають у процесі укладення й виконання

договору контрактації сільськогосподарської продукції, більш доцільним є застосування визначення поняття виробника сільськогосподарської продукції, яке міститься в Законі України «Про сільськогосподарський перепис» [8].

До того ж, згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» [6], учасником процедури закупівлі може бути фізична особа, у тому числі фізична особа-підприємець, юридична особа (резидент або нерезидент), яка подала тендерну пропозицію або взяла участь у переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі.

Отже, на підставі проведеного вище аналізу можна зробити такі висновки: 1) у договорі контрактації сільськогосподарської продукції передбачено дві сторони – контрактанта й виробника; 2) контрактантом є державний замовник, який повинен відповідати вимогам, визначеним Законом України «Про публічні закупівлі» [6]; ним може бути орган державної влади, орган місцевого самоврядування та інші розпорядники бюджетних коштів; 3) в окремих видах договорів контрактації сільськогосподарської продукції контрактантом може виступати визначений спеціальним законодавством орган; 4) виробником сільськогосподарської продукції може бути будь-яка фізична чи юридична особа незалежно від форми власності, організаційно-правової форми, у тому числі нерезидент.

Наступною особливістю договору контрактації сільськогосподарської продукції є власне предмет договору – сільськогосподарська продукція.

У науковій літературі зазначається, що сільськогосподарська продукція – це нормативно визначений перелік продукції сільського, рибного та лісового господарства, а також продуктів її первинної переробки [10, с. 63]. Визначення поняття «сільськогосподарська продукція» наведене в Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» [11]. Відповідно до вимог цього Закону [11], сільськогосподарська продукція (сільськогосподарські товари) – це товари, зазначені в групах 1–24 УКТ ЗЕД згідно із Законом України «Про Митний тариф України», якщо при цьому такі товари (продукція) вирощуються, відгодуються, виловлюються, збираються, виготовляються, виробляються, переробляються безпосередньо виробником цих товарів (продукції), а також продукти обробки та переробки цих товарів (продукції), якщо вони були придбані або вироблені на власних чи орендованих потужностях (площах).

Отже, як видно, до сільськогосподарської продукції зараховано як продукти рослинного, тваринного походження, так і результати обробки та переробки цих товарів. Сільськогосподарська продукція як предмет договору контрактації повинна відповідати певним характеристикам. Зокрема, приписами ч. 3 ст. 272 ГК України [3] зазначено, що в договорах контрактації повинні передбачатися види продукції (асортимент), номер національного стандарту або технічних умов, гранично допустимий уміст у продукції шкідливих речовин; кількість продукції, яку контрактант приймає безпосередньо у виробника; ціна за одиницю, загальна сума договору, порядок та умови доставки, строки здавання-приймання продукції; обов'язки контрактанта щодо подання допомоги в організації виробництва сільськогосподарської продукції та її транспортування на приймальні пункти й підприємства; взаємна майнова відповідальність сторін у разі невиконання ними умов договору; інші умови.

Очевидним є те, що наведені групи вимог до якості, екологічної й гігієнічної безпеки сільськогосподарської продукції мають бути уніфіковані зі стандартами ЄС. Як зауважує із цього приводу А.С. Проценко, в українському законодавстві питання адаптації варто розглядати у трьох напрямках: 1) правове регулювання продовольчої безпеки; 2) правове регулювання здійснення державних закупівель; 3) правове регулювання сільського господарства [12, с. 45]. Отже, зважаючи на специфіку предмета договору контрактації сільськогосподарської продукції, а також беручи до уваги ту обставину, що технічні характеристики останньої та вимоги до її якості є істотними умовами договору, видається необхідним більш ґрунтовно підійти як до регулювання самого поняття «*сільськогосподарська продукція*», так і до визначення її характеристик.

Крім предмета, істотною умовою договору контрактації є також ціна сільськогосподарської продукції. Тут необхідно враховувати той момент, що, відповідно до Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» [13] і Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» [11], ціни на деякі окремі види сільськогосподарської продукції підлягають державному регулюванню. Так, зокрема, об'єктами державного цінового регулювання є такі види сільськогосподарської продукції (товарів): пшениця тверда; пшениця м'яка; зерно суміші пшениці та жита (меслин); кукурудза; ячмінь; жито озиме; жито ярове; горох; гречка; просо; овес;

соє; насіння соняшнику; насіння ріпаку; насіння льону; шишки хмелю; цукор-пісок (буряковий); борошно пшеничне; борошно житне; м'ясо та субпродукти забійних тварин і птиці; молоко сухе; масло вершкове; олія соняшникова. Отже, у договорі контрактації сільськогосподарської продукції під час установлення ціни має враховуватися рівень мінімальної та максимальної інтервенції, розрахований відповідно до Методики визначення мінімальної та максимальної інтервенційної ціни об'єкта державного цінового регулювання [14].

Наступним питанням, яке потребує розгляду в межах дослідження, є спосіб виконання договору контрактації, тобто фактично ще одна істотна умова договору – права й обов'язки сторін.

Зі змісту ст. ст. 272–273 ГК України [3] випливає, що основними обов'язками контрактанта є прийняття всієї сільськогосподарської продукції в кількості й асортименті, а також у строки, обумовлені договором; оплата цієї продукції за цінами, визначеними в договорі; сприяння у виробництві продукції. При цьому обов'язками виробника є вироблення (вирощування, вигодовування) продукції, що відповідає договору за асортиментом, технічними вимогами, кількістю, і її постачання в обумовлені строки до місця, визначеного в договорі.

Крім того, ст. 273 ГК України [3] також установлює особливі вимоги до виконання договору контрактації сільськогосподарської продукції. Зокрема, відповідно до цієї статті, виробник повинен не пізніше як за п'ятнадцять днів до початку заготівлі продукції повідомити контрактанта про кількість і строки здачі сільськогосподарської продукції, що пропонується до продажу, і погодити календарний графік її здачі. При цьому контрактант, у свою чергу, зобов'язаний прийняти від виробника всю пред'явлену ним продукцію на умовах, передбачених у договорі. Нестандартну продукцію, яка швидко псується, придатну для використання у свіжому або переробленому вигляді, і стандартну продукцію, яка швидко псується, що здається понад обсяги, передбачені договором, контрактант приймає за цінами й на умовах, що погоджені сторонами. Наведене положення ст. 273 ГК України [3] неповною мірою узгоджується зі ст. 272 цього ж Кодексу [3]. Зокрема, це стосується зобов'язання виробника не пізніше як за п'ятнадцять днів до початку заготівлі продукції повідомити контрактанта про кількість продукції та зобов'язання контрактанта прийняти всю продукцію виробника. У цьому випадку виникає декілька проблемних питань, що потребують свого вирішен-

ня: по-перше, якщо договором встановлено певний асортимент і кількісний склад продукції, який контрактант повинен прийняти у виробника, чи виникає тоді в контрактанта обов'язок приймати продукцію понад цієї кількості; по-друге, чи можна в договірному порядку змінити строк попереднього повідомлення про поставку.

Із цього приводу варто зауважити, що під час вирішення цих проблемних питань варто виходити з господарсько-правової природи договору контрактації, але водночас зважати й на те, що цей договір є господарсько-правовим засобом регулювання економічної діяльності. Тому видається доцільним на законодавчому рівні уточнити, які умови договору визначаються на розсуд сторін, а які є обов'язковими для включення їх до змісту договору.

Загалом необхідно погодитися з тими науковцями, які вказують на те, що схема відносин між учасниками договору контрактації сільськогосподарської продукції й державними замовниками та виконавцями законодавчо не визначена [15, с. 137]. На цій підставі нагальною необхідністю має стати уточнення таких важливих питань: 1) як саме відбувається відбір виробників для укладення договорів контрактації сільськогосподарської продукції (на аграрних біржах, у порядку розміщення державного замовлення тощо); 2) регламентація права та порядку здійснення контрактантом контролю за виробничим процесом; 3) які положення Закону України «Про публічні закупівлі» [6] мають застосовуватися до регулювання правовідносин щодо укладення договору контрактації.

Висновки

Підсумовуючи викладене, за результатами дослідження можливо сформулювати такі узагальнені висновки й надати пропозиції. Зокрема, укладення договорів контрактації сільськогосподарської продукції є досить дієвим господарсько-правовим засобом забезпечення ефективного використання державних коштів, оскільки дає змогу, з одного боку, забезпечити підтримку вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника, а з іншого – задовольнити потреби держави у відповідній продукції належної якості й безпечності за оптимальними цінами. Між тим необхідно вказати на окремі недоліки правового регулювання порядку укладення та виконання договорів контрактації сільськогосподарської продукції, а саме: 1) необхідність уніфікації технічних характеристик і вимог до якості сільськогосподарської продукції зі стандартами ЄС; 2) певна неузгодже-

ність між собою положень ч. ч. 2 і 3 ст. 272 та ч. ч. 1 і 2 ст. 273 ГК України [3] щодо того, які умови договору визначаються на розсуд сторін, а які є обов'язковими для включення їх до змісту договору; 3) неврегульованість питань щодо порядку відбору виробників і місця укладення договорів контрактації сільськогосподарської продукції; 4) невизначеність порядку здійснення контрактантом контролю за виробничим процесом. Для усунення вищезазначених недоліків і з метою вдосконалення господарського законодавства в цій сфері видається можливим запропонувати: 1) у ч. 3 ст. 272 ГК України [3] істотні умови договору контрактації доповнити правом контрактанта здійснювати контроль за виробничим процесом у порядку та у спосіб, що визначені в договорі; 2) стосовно ч. ч. 2 і 3 ст. 273 ГК України [3] необхідно уточнити, що ці положення застосовуються, якщо інше не передбачено договором; 3) у ч. 5 ст. 273 ГК України [3] зазначити, що інші особливості укладення та виконання договору контрактації визначаються в законах України; 4) прийняти Закон України «Про контрактацію сільськогосподарської продукції», яким урегулювати всі основні питання, пов'язані з укладенням договорів контрактації сільськогосподарської продукції та їх виконанням.

Список використаних джерел:

1. Петруненко Я.В. Господарсько-правова природа засобів забезпечення ефективного використання державних коштів. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 85–90.
2. Петруненко Я.В. Контрактація як господарсько-правовий механізм забезпечення ефективного використання державних коштів. *Публічне право*. 2015. № 4 (20). С. 129–137.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 462. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Гайдаржи Х.А. Сільськогосподарський переробний кооператив як суб'єкт договору контрактації. *Теоретичні та практичні наукові інновації*. 2015. № 13. С. 64–66.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2003. № 11. Ст. 461. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
6. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 9. Ст. 89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.
7. Податковий кодекс України 2 грудня 2010 р. / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. Том 1. Ст. 3248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

8. Про сільськогосподарський перепис: Закон України від 23 вересня 2008 р. № 575-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2009. № 9. Ст. 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-17>.

9. Про Митний тариф України: Закон України від 19 вересня 2013 р. № 584-VII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 20–21. Ст. 740. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.

10. Чабаненко М.М. Сільськогосподарська продукція як категорія аграрного права України. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2014. Вип. 197. Ч. 2. С. 58–65.

11. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1877-IV / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 49. Ст. 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15>.

12. Проценко А.С. Правове регулювання договору контракції сільськогосподарської

продукції: адаптація із законодавством ЄС. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 40. С. 36–49.

13. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві: Закон України від 17 жовтня 1990 р. № 400-XII / Верховна Рада УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 45. Ст. 602. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-12>.

14. Про затвердження Методики визначення мінімальної та максимальної інтервенційної ціни об'єкта державного цінового регулювання: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2010 р. № 159 / Кабінет Міністрів України. *Офіційний вісник України*. 2010. № 12. Ст. 582. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-2010-п>.

15. Швець О.А. Державне замовлення як правова форма резервування сільськогосподарської продукції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія «Юридичні науки». 2004. № 60–62. С. 135–137.

В статтє дана характеристика договору контракції сельскохозяйственной продукції как одного из хозяйственно-правовых средств обеспечения эффективного использования государственных средств. Определены особенности субъектного состава договора, его предмет; проанализированы иные элементы содержания договора контракції сельскохозяйственной продукції. На основе проведенного анализа разработаны практические рекомендации по усовершенствованию хозяйственно-правового регулирования в исследуемой сфере.

Ключевые слова: контракція, сельскохозяйственная продукція, договор, хозяйственно-правовое средство, государственные средства, эффективное использование.

The article describes an agreement on the contracting of agricultural products as one of the economic and legal means of ensuring the effective use of public funds. The features of the subject structure of the contract, its subject; the analysis of other elements of the content of the contract for the contracting of agricultural products. On the basis of the analysis, practical recommendations were developed for improving the economic and legal regulation in the area under study.

Key words: contracting, agricultural products, contract, economic and legal means, public funds, effective use.